

JAARGANG 34 - NUMMER 1 - APRIL - 2023

informatie

**SINT JOHANNES VAN DAMASCUS GEMEENSCHAP
'S-HERTOGENBOSCH**

**VAN DE OEKRAIENS GRIEKS KATHOLIEKE EPARCHIE VAN DE
HEILIGE VOLODYMYR DE GROTE IN PARIJS**

NEDERLANDS TALIG VAN DE BYZANTIJNSE RITUS

COLOFON

INFORMATIE is het periodiek van de Sint Johannes van Damascus Gemeenschap en verschijnt drie- of viermaal per jaar. De Sint Johannes van Damascusgemeenschap is een de Byzantijnse Ritus en Missie van de Oekraïense Griekskatholieke kerk van de Heilige Volodymyr de Grote in Parijs en viert elke tweede en vierde zondag van de maand de Goddelijke Liturgie, voorlopig nu om 9.30 uur in de Sint Catharina-kerk aan de Kruisbroedershof in 's-Hertogenbosch.

Inlichtingen:

Diaken Jo Gerrits, contactpersoon
Goorseweg 17
6595 AM Ottersum
06-53960341

diakenjogerrits@gmail.com

Secretariaat: Gerard Boode
Lijsterbeslaan 40,
5248 BB Rosmalen
073-5214457

g.boode@hetnet.nl

Nieuw bestuur:

Voorzitter: Jo Gerrits, (diaken)
Vicevoorzitter: Gerard Boode
Secr. & website: Thomas Krans
Penningm.: Marina Sufiyanova
Lid: Leo van Leijsen
Lid: Tiny Rutten.
Lid: Omari Irigorie
Peter Firman adviseur bisdom

Bank: NL32 RABO 0110551931

t.n.v. Stichting Sint Johannes van Damascus.

Hoofdredactie: Leo van Leijsen
Redactie: Jo Gerrits,

GODDELIJKE LITURGIE VIERINGEN

25 Maart 2023 t/m 9 Juli 2023

Plaats: St. Catharinakerk
's-Hertogenbosch

Tijd: elke 2^e en 4^e zondag van
de maand de tijd is tijdelijk
gewijzigd naar van 10.15 uur naar
9.30 uur.

Voor inlichtingen: Megchelen Louvet:
06-50251950

Zondag 26 maart 2023 Toon 1

5^e zondag v/d veertigdagentijd

Hebr. 9, 11 - 14

Marc. 10, 32 - 45

GROTE EN HEILIGE VRIJDAG

Vrijdag 7 APRIL om 15.00 uur

VESPERS EN BEGRAFENIS

Zondag 9 april eigen Tonen

PASEN

VERRIJZENIS DES HEREN

Hand. 1, 1 - 8

Joh. 1, 1 - 17

Zondag 23 april Toon 2

3^e Zondag van Pasen

Balsemdraagsters

Hand. 6, 1 - 7

Marc. 15, 43 - 16 - 8

Zondag 14 mei Toon 5

6^e Zondag van Pasen

- 34 Blindgeborene

Hand. 16, 16

Joh. 9, 1 - 38

Zondag 21 mei Toon 6

7^e Zondag van Pasen

Vaders van het 1^e Concilie

Hand. 20, 16 - 18; 28-36

Joh. 17, 1 - 13

Zondag 11 juni Toon 1

2^e zondag na Pinksteren

Rom. 2, 10 - 16

Matth. 4, 18 - 23

Zondag 25 juni Toon 3

4^e zondag na Pinksteren

Rom. 6, 18 - 23

Matth. 8, 5 - 13

Zondag 9 juli Toon 5

6^e zondag na Pinksteren

Rom. 12, 6 - 14

Matth. 9, 1 - 8

*Dit is tevens de laatste
viering, Vóór de vakantie.*

*10 september zal de eerste
viering zijn na de vakantie-
periode.*

=====

OP WEG NAAR PASEN. Bij het ter perse gaan van deze editie zitten we al bijna in de GROTE EN HEILIGE WEEK. In de vastentijd hebben we op ons ons leven kunnen bezinnen.

Wat hebben we ervan gemaakt tot nu toe? Hebben wij het kruis willen opnemen dat Hij op onze schouders legt? Willen wij leven

volgens de zaligsprekingen die wij terug kunnen vinden in Matteüs (5,3-7), Arm van geest, zachtmoedig en barmhartig? Juist in de Vastentijd vrijwillig de inspanning te leveren de nederigheid en deemoed terug te vinden om ons eerlijk tegenover God te kunnen plaatsen in innig gebed kunnen zijn wanneer wij zijn kostbaar Lichaam en Bloed mogen ontvangen, en één worden met Hem.

Dit brengt ons tot PALMZONDAG waarin de Heer groots wordt ingehaald, in de stad Jeruzalem, er worden takken van de bomen en struiken gerukt en men legt mantels op de grond waarover de Heer mag gaan. Je zou verwachten dat het wel goed zit met de Heer, dat Hij een groot aanzien heeft verworven.

Ja, voor veel mensen daar wel.

De GROTE EN HEILIGE WEEK, waarin van alles gebeurt en de boel op z'n kop wordt gezet. in onze geloofsovertuiging.

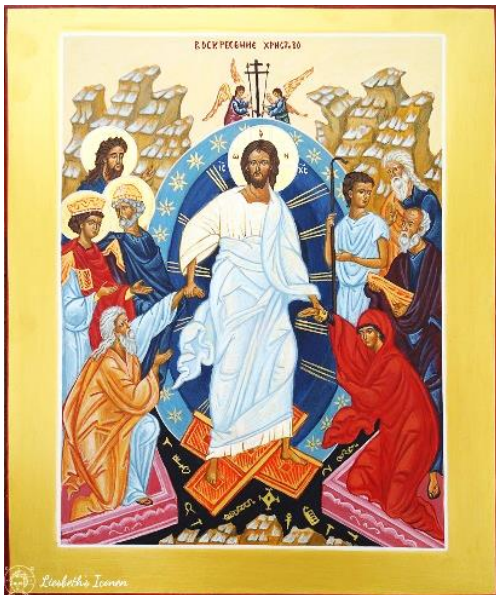
DE GROTE EN HEILIGE DONDERDAG ook wel Witte Donderdag genoemd, gaat de Heer samen met leerlingen het Paschafeest vieren in een bovenzaal van een huis. Maar eerst laat Hij als een slaaf dienstbaarheid laten zien aan zijn leerlingen door hun de voeten te wassen. Een reinigingsritueel, met veel symboliek. Dan gaat Hij met hen aan tafel en stelt daar zichzelf present in brood en wijn, en zegt: Doe dit tot mijn gedachtenis. Heel bijzonder toch? Vandaag de dag stellen wij de Heer nog altijd present in onze vieringen met brood en wijn.

Maar deze gedachtenis gaat veel verder.

Op DE GROTE EN HEILIGE VRIJDAG is Hij zelf dat Brood en de Wijn in zijn Lijden en Sterven. Op deze vrijdag gedenken wij zijn Lijden en sterven aan het kruis om 15.00 uur in onze kapel met een Vespers en Begravenisliturgie.

We zijn bedroefd door de kruisdood van de Heer. Het klinkt misschien gek maar eigenlijk mogen wij vol vreugde zijn, Door U kostbaar Bloed hebt Gij ons onttrokken aan de vloek van de Wet: aan het kruis geslagen en met een lans doorstoken, hebt Gij onsterfelijkheid doen opbloeien voor de mens, Onze verlosser Jezus Christus heeft onze zonden op zich genomen en het kruis willen bestijgen, om hen die die Gij geschapen hebt te bevrijden. Daarom roepen wij dankbaar U toe: Verlosser, Gij hebt de het heelal met vreugde vervuld door de wereld te komen redden. Met Pasen vieren wij het Feest der Feesten. Een vreugde die ons ten deel is gevallen.

Het brood en de wijn die ons in de Goddelijke Liturgie worden gegeven is de belichaming van Hemzelf, Jezus Christus, tot vergeving van zonden,

Immers de priester zegt bij het aanreiken ervan:

De dienaar of dienaar, ... neemt deelt aan het kostbaar en heilig Lichaam en Bloed van onze Heer en God en Verlosser, Jezus Christus, tot vergeving van zonden en het eeuwig leven.

Christus is verrezen,
Hij is waarlijk verrezen.

ZALIG PASEN

En een genadevol jaar wensen wij u allen toe!

Jo Gerrits, diaken

Een trouw lid van onze gemeenschap is ons ontvallen.

Met leedwezen hebben wij afscheid moeten nemen van een zeer gewaardeerd lid van onze gemeenschap:

Zuster Maria Theodora van der Jagt.

Naast lid te zijn van de Stichting Johannes van Damascus, in Tilburg en later in Gassel,

was zij ook lid van de Sint Johannes van Damascus Gemeenschap.

Geboren te Ter Aar, Zuid-Holland, op 14 mei 1924

Geprofest te Baarlo op 31 mei 1946

Zij was als religieuze verbonden aan de congregatie van de Missie- en Aanbiddingszusters van de Heilige Familie.

Overleden te Arnhem op 17 februari 2023

en begraven na een waardige afscheidsviering op 23 februari.

De geestelijk verzorgster Liesbeth ter Elst van Insula Dei ging voor in de viering en overste Blandine sprak het In Memoriam uit in de kloosterkapel. Aansluitend is Maria na een plechtige Panahyda door Pastor Johan en Lidy en een delegatie van onze gemeenschap, familie en vrienden op de R.K. Begraafplaats "Moscowa" begraven. Ze was een zeer levenslustige en geliefde vrouw gezien de grote belangstelling van veel familie, vrienden en bekenden.

Maria kwam uit een gezin van 11 kinderen. Haar ouders hadden een tuinderij en groentewinkel waarin zij meewerkte. Rond haar 18^e realiseerde Maria zich, dat ze wel naar de missie wilde. Op instigatie van de Paters van de H. Familie kwam zij in september 1944 bij een jonge zustercongregatie van de Missie- en Aanbiddingszusters van de Heilige Familie in Baarlo. Bij haar professie behield Maria haar naam Maria.

In Baarlo was zij actief in de huishouding en als huiseconome. Zij was slim in het vinden van oplossingen voor het tekort aan financiën. Zij volgde een medische cursus zodat zij in Indonesië mensen zou kunnen helpen. De verhoudingen tussen Nederland en Indonesië waren in die tijd zo slecht dat Nederlanders niet naar Indonesië konden. In 1959 ging Zr. Maria naar De Bocht in Goirle, het huis waar de zusters ongehuwde moeders en hun kinderen opvingen. Nadat zij twee opleidingen voor kinderbescherming had gevolgd, kon zij als groepsleidster met de moeders en kinderen werken. Ze was heel creatief en kunstzinnig en deed o.a. handenarbeid met de vrouwen. Ook in onze kapel zijn nog creatieve voorwerpen van haar te vinden, zoals de gele geboetseerde lampenkapjes. Na 25 jaar stopte zuster Maria aldaar op plaats te maken voor jonge mensen. Zr. Maria was een vrouw die hield van ruimte in haar liefdevolle toewijding aan God en haar medemens. In die tijd volgde zij cursussen meditatie en iconen schilderen in Amsterdam. De Byzantijnse liturgie sprak haar erg aan dat het zo kon het gebeuren dat zij in de Johannes van Damascusgemeenschap in Tilburg ging wonen. Samen met Johan Meijer en Lidy Schuh vormde zij de vaste kern. Zij zetten zich in voor de gemeenschap en de liturgie. Johan leerde haar het schilderen van iconen verder verdiepen. Op deze manier verdiepte zij ook haar geloof. Zij was betrokken was op de kapel en de werkzaamheden die deze met zich meebracht. Samen met Wem Timmermans beheerde zij het iconenwinkeltje. Zr. Maria was vrijwel altijd aanwezig bij de vieringen en had haar praatje altijd klaar, daar kon je niet omheen. In 2011 kreeg Lidy een baan in Geldrop. Zr. Maria koos ervoor om niet met Lidy en Johan mee te gaan maar om weer bij haar medezusters in Goirle te gaan wonen. In 2013 verhuisde de groep zusters van Goirle naar de andere zusters in Insula Dei in Arnhem. Ze was zelf heel sportief ingesteld en al gauw ging ze naar de sportschool en ging zwemmen en deed de boodschappen op de fiets. Ook in Insula Dei was Zr. Maria zeer actief in de zorg voor de mensen en deed als vrijwilligster met de mensen allerlei creatieve bezigheden. Zij werd gastenzuster voor de logees van de congregatie, was gastvrij en

belangstellend. Zo ontstonden er in Insula Dei nieuwe contacten en vriendschappen. Oude vriendschappen kon ze niet loslaten en kwam regelmatig bij bekenden in Gassel, en verbleef er dan ook, daar kon je ook niet omheen. Dat was vanzelfsprekend voor haar. Ook vanuit Arnhem kwam ze met de trein naar Den Bosch en liep naar de St. Catharinakerk aan de Kruisbroedershof, om de Goddelijke Liturgie mee te vieren. Na de viering keek ze je onderzoekend aan en vroeg dan of je haar naar het station kon brengen, ook daar kon je dan niet omheen, dat doe je toch voor mij, hè?

Iconen schilderen was haar passie. Verscheidene iconen zijn dan ook van haar hand.

Een van haar bekendste iconen was de icoon van de Heilige Familie, welke nu hangt in de kapel van haar congregatie. Tot voor 1,5 jaar terug was ze in onze gemeenschap nog altijd actief als lezer en als acoliet, maar steeds vaker wist ze niet meer wat ze moest doen en raakte verward. Ook de coronaperiode deed er geen goed aan. Op het 60-jarig priesterfeest van Johan

was ze nog van de partij en kon zich nog veel mensen herinneren. Altijd was ze enthousiast en

belangstellend. In Insula Dei is ze nog lang actief geweest, tot het niet meer ging en uiteindelijk door een virus getroffen verzwakte zij ernstig en had zij extra zorg nodig. Ze verzwakte zo ernstig dat haar familie, die zij zo toegewijd was afscheid kwam nemen. Maar op 1 januari verraste zij iedereen met een opleving tijdens een bezoek van Lidy en Johan en heeft zij nog het sacrament van de zieken mogen ontvangen. Maar op vrijdag 17 februari ging de

telefoon bij Lidy en Johan en hoorden ze dat zij rustig was ingeslapen. De Heer hebbe haar ziel, zij mag een eeuwig licht aanschouwen, want het eeuwig licht verlicht haar. Voor ons een afscheid misschien voor even, voor Maria een wedergeboorte bij de Heer. 98 Jaar oud heeft ze mogen worden, onze Maria.

In onze Kapel hebben we die zondag nog een Panahyda gehouden voor Maria. Haar laatst geschilderde icoon (niet af) wordt in de gedachteniskapel bijgezet

tekst m.m.v. overste

Blandine

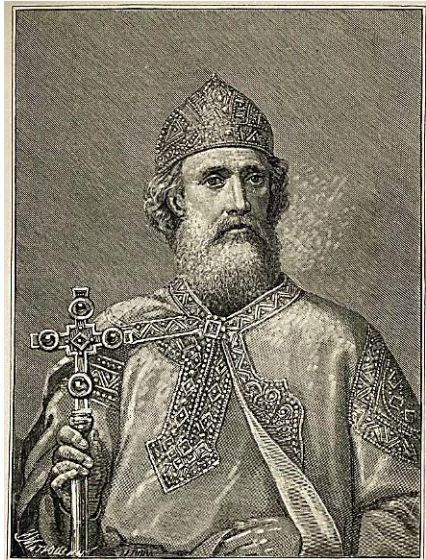
Sint-Volodymyr de Grote

Enige tijd terug stond er in Informatie een kort artikeltje over de Oekraïense Grieks-katholieke eparchie (bisdom) van Parijs. De naam van die eparchie: Sint-Volodymyr de Grote, is een van de belangrijke Oekraïense heilige. In het kort omschrijven we hier wie Volodymyr de Grote is.

Volodymyr heet hier in het westen ook wel Vladimir.

Volodymyr is een Slavische

vervorming van het Scandinavische of Oudnoorse Waldemar. Dat betekent 'beroemd door macht'. (De eerste heersers van het Kievse Rijk waren Scandinaviërs.) In de Slavische volksetymologie (uitleggen van een woord uit een vreemde taal door te verwijzen naar een woord uit de taal van ontvangst) wordt de naam Volodymir verstaan als 'door heersen de vrede (bevestigend) of 'wereldbeheersers'. De ironie van dit moment wil dat de naam zowel door de Oekraïense president Volodymyr Zelensky als door zijn grote tegenspeler Vladimir Poetin wordt gedragen. Maar terug naar Volodymyr de Grote. Volodymyr was de jongste zoon van de heerser van Kiev, Sviatoslav en zijn minnares Maloesja, een slavin.

Na een overwinning in de strijd om de troonsopvolging in Kiev vroeg Volodymyr de hand van een prinses, Rogneda geheten. Maar prinses Rogneda vond zichzelf te zeer van adel om te huwen met de zoon van een slavin. Volodymyr beantwoordde haar afwijzing met een verkrachting van haar voor de ogen van haar familie. Hij dwong Rogneda hierna om met hem te trouwen. Bij de troonsopvolging in Kiev zou Volodymyr de kandidaat van de heidenen geweest zijn, die bang waren dat een andere kandidaat, een christen, op de troon zou komen. Het werd de nog heidense Volodymyr. Het heidendom leefde nog sterk onder de bevolking van Kiev. Als heerser veroverde hij veel gebieden op de andere volkeren voor Kiev-Roesj. Al sinds de negende eeuw had zich het christendom verspreid in het Kievse Rijk. Maar de heersers van Kiev waren steeds heiden geweest. Volgens de traditie zond Volodymyr gezanten naar het Latijnse Frankische Rijk, naar het Byzantijnse Constantinopel, naar de joodse Chazaren en naar de islamitische Wolga-Bulgaren om te kijken wie de beste godsdienst had. De gezanten die terugkwamen uit Byzantium gaven hoog op van de liturgie die ze hadden meegemaakt in de Aya Sofia. Ze hadden zich in de hemel gewaand, zo mooi. Volodymyr die zelf zeven vrouwen en honderden concubines had, besloot zich te bekeren tot de monotheïstische godsdienst die het Kievse Rijk het meeste voordeel zou verschaffen en dat was het geloof van Byzantium. Dat ging om de schoonheid van de Byzantijnse liturgie, maar ook om het feit dat de Byzantijnse traditie meer autonomie schonk aan de lokale kerken, dan de Kerk van Rome deed, en aan de vorst ook meer mogelijkheden bood controle uit te oefenen over de kerk. Volodymyr liet zich in 988 in Chersonesos dopen. Volodymyr keerde terug naar Kiev met ook zijn nieuwe bruid Anna, zuster van de Byzantijnse keizer Basilius II. Hij bekeerde zijn familie tot het christendom en verstootte zijn vele vrouwen. Hij liet het afgodsbeeld van de Slavische god Peroen neerhalen. Volgens de overlevering vond er een massale doop van alle bewoners van Kiev plaats. Toch is historisch gezien die massadoop onwaarschijnlijk. Waarschijnlijk waren er voordien al christenen

geweest in Kiev-Roesj. Maar de bekering van een vorst kan niettemin een belangrijke impuls geweest zijn tot meerdere bekerings. Na zijn bekering probeerde Volodymyr een christelijk leven te leiden. Hij bouwde kerken, scholen en ziekenhuizen. Het is de roem van de massale bekering en zijn inzet voor de kerk die Volodymyr later tot een heilige hebben gemaakt. Hij werd pas heilig verklaard aan het einde van de 13^e eeuw. Dat is bijna 300 jaar na zijn dood op 15 juli 1015. Op die datum wordt hij ieder jaar in de heiligenkalender herdacht. Hij kreeg de titel 'Gelijke van de Apostelen'. Het is de kerk van zowel Oekraïne als Rusland die hem als haar stichter is gaan zien. Vele Oekraïense instellingen namen in de loop van de tijd Volodymyr de Grote aan als hun patroon, zoals de Oekraïense Grieks-katholieke eparchie in Parijs dat ooit deed, het bisdom waaronder sinds mei 2022 onze Johannes van Damascuskapel ressorteert.

Bron: o.a. Wikipedia

Leo van Leijsen

Namens onze Sint Johannes van Damascus gemeenschap willen wij een ieder hartelijk danken voor uw financiële bijdrage welke wij hebben mogen ontvangen.

Met uw steun is het mogelijk onze kapel welke ook u zeer ter harte gaat, niet alleen open te houden maar ook om onze gemeenschap uit te bouwen.

Ons bestuur is actief en de website actueel.

Wij vieren de tweede en vierde week in de maand de Goddelijke Liturgie en hopen ook u daar te mogen begroeten.

In dit INFORMATIE bulletin vindt u in de colofon de vieringen tot aan de vakantie periode

Blijf ons steunen a.u.b. !

Jo Gerrits, diaken.

*Kapel van de Johannes van
Damascus-gemeenschap
's-Hertogenbosch*

Bezoek onze website:
www.byzantijnsekapel.nl

EEN FINANCIËLE BIJDRAGE IS ALTIJD WELKOM

***Bank: NL32 RABO 0110551931
t.n.v. Stichting Sint Johannes van Damascus.***

Retour Indien onbestelbaar of niet meer wenst te ontvangen
aan: Johannes van Damascus Gemeenschap
p.a. Lijsterbeslaan 40   5248 BB Rosmalen
of Goorseweg 17   6595 AM Ottersum